

fortsat skal yde tilskud til køb af billetter til andre teaterforestillinger end dem, der indgår i det tegnede abonnement (rabatkuponer). Ved nærværende ændringsforslag skabes der hjemmel for et sådant tilskud. Som for billetter købt i abonnement og med ungdomsrabat ydes tilskuddet med et fast kronebeløb pr. billet, der ved nyordningens ikrafttræden vil blive fastsat således, at det gennemsnitligt svarer til, hvad rabatten ville være ved et tilskud på 25 pct. af billetprisen.

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 11 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

11) Anden behandling af lovforslag nr. L 105:

Forslag til lov om Den Kulturelle Fond og om visse bevillinger på ophavsretsområdet.

Af kulturministeren (Ole Vig Jensen).

(Fremsat 7/12 89. Første behandling 16/1 90. Betænkning 15/5 90).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Hanne Andersen (S):

Først vil jeg gerne sige noget om ændringsforslagene, som vi har tilsluttet os, også for så vidt angår de sidst tilkomne.

Jeg vil gerne særligt fremhæve ændringsforslag nr. 1, der styrker børneteateret. Vi frygtede, og vi mente også, at det var begrundet ved førstebehandlingerne, at børneteatrene ville blive svækket, således som lovforslaget var formuleret, men nu giver dette ændringsforslag muligheder. Den Jyske Opera og Det Danske Teater kan med det ekstra tilskud, der kommer fra staten, også tage børneteater på programmet, ja, får en forpligtigelse til det.

Egnsteatermodellen, hvor 20 pct. af bevillingen skulle fordeles af Teaterrådet, er nu forladt.

Vi får en undersøgelse af egnsteatrenes vilkår, og når undersøgelsen er afsluttet, har vi forhåbentlig et kvalificeret grundlag at bedømme egnsteatrene på. Til den tid ved vi meget mere om de meget forskellige egnsteatre, vi har

landet over, og kan derfor tage stilling til, om der skal ske ændringer.

Teaterrådet har været et centralt spørgsmål i hele debatten. Det har været fremhævet, at det havde en meget central og stor betydning, og også Teaterrådets arbejdsbyrde har optaget os meget. Der er nu skabt en model, så Teaterrådet får et kontaktudvalg på 20 medlemmer, der skal følge rådets arbejde og også udpege to af rådets fem medlemmer. Det finder vi er en god model, der giver mulighed for en bredere indflydelse på rådets arbejde.

I to folketingsår har mange mennesker landet over været endnu mere optaget af teater og teatrets problemer, end de er til hverdag. Folketinget og Folketingets Kulturudvalg har i to år drøftet teaterlov og vilkår for dansk teater. Mere end 100 spørgsmål er stillet, og der er foretaget 52 direkte henvendelser til udvalget i dette folketingsår, og jeg tror lige så mange i sidste folketingsår. Jeg er af den opfattelse, at de mange ildsjæles engagement har haft betydning for det resultat, der nu foreligger ved andenbehandling.

Jeg var på Socialdemokratiets vegne meget kritisk ved førstebehandlingen, men håbede, at positive forhandlinger med ministeren kunne føre til forbedringer, så vi kunne stemme for forslaget. Det nåede vi.

Den usikkerhed, der var i forslaget om 1-årsbevillinger på de årlige finanslove, var ikke rimelige arbejdsbetingelser for provinslandsdelsscenerne og de små teatre. De har nu fået 4-årige bevillinger, og det giver den nødvendige arbejdsro og den mulighed for planlægning af både forestillinger og økonomi, som er helt nødvendig.

Frederiksborg og Roskilde Amtskommuner bidrager fremover til den storkøbenhavnske teaterordning i forhold til deres teatergængeres forbrug. Det har været drøftet og ønsket meget længe, og det bliver nu en realitet.

Det Kongelige Teater er kommet ind i loven. Det er vi fortsat tilfreds med, og vi siger tak til ministeren for tilsagnet om, at eventuelle budgetoverskridelser på Det Kongelige Teater ikke får konsekvenser for de øvrige områder i teaterloven.

Vi er også tilfreds med, at Tilsynsrådet afløses af et fremtidigt samarbejde mellem Kulturudvalget, ministeren og teaterchefen, så den nødvendige information og kontakt kan fortsætte.

[Hanne Andersen]

Et vigtigt spørgsmål for os har været abonnementsordningen i lovforslaget. Den er utrolig vigtig for teatrene, og den er endnu vigtigere for publikum. Alle deputationer har peget på abonnementsordningens positive betydning for dansk teater. Derfor var vi meget glade for og tilfredse med, at ministeren og alle partier tilsluttede sig vores forslag om at opretholde 40 pct. tilskud til teaterbilletterne. De bidrag, ministeren ønskede fra abonnementsordningen til fordelingen i den øvrige teaterlov, fandt vi ved at spare på administrationstilskuddet og brochuren.

Vi har ikke anbefalet det faste kronetilskud, men har erkendt, at vi er i mindretal. Vi havde hellere set, at abonnementsstilskuddet blev styret ved, at tilskuddet blev fastlåst på 1989-90-niveauet, men vi anerkender samtidig, at ministeren i forhandlingerne har gjort os opmærksom på, at det overlades til de enkelte initiativtagere at beregne tilskuddet til de enkelte billetkategorier. Det betyder reelt, at de, der ønsker at fortsætte med den tilskudsmodel, man har i dag, får mulighed for det.

Tilskud til abonnementsordning skal fortsat være den opfordring, der får publikum til at forlade den hjemlige hygge 3-5 gange i sæsonen og gå i teatret. Det er væsentligt for teatrene at vide, at der kommer et fast og godt publikum et bestemt antal gange.

De nye initiativer i forslaget var vi glade for, men nye initiativer koster penge. Vi ønskede ikke at nøjes med en omfordeling, vi ønskede flere penge. 7 mio. kr. er blevet det positive resultat af forhandlingerne. 7 mio. kr. til fordeling blandt små teatre, der eksempelvis kan være Dante, Café Teatret, Grønnegårds Teatret, det internationale teater, børneteater, amatørteater og yderligere uddannelse. Den lange vej har været nyttig, resultatet er blevet bedre.

Teatrene kan nu planlægge, først og fremmest til glæde for publikum. Mulighed for en god teateroplevelse til de mange er der stadig væk. Teatret kan trods alt ikke udkonkurreres af film eller tv. Den oplevelse, det er at sidde i det mørke rum sammen med andre og blive rystet, blive glad, blive bange eller begejstret uden at blive forstyrret af telefonen, kaffen eller hunden, der vil luftes, kan trods alt ikke udkonkurreres.

Teaterloven er blevet bedre, og vi takker ministeren for de positive forhandlinger. Vi kan

stemme for forslaget. Vi har ikke løst alle teaterproblemer nu og i al fremtid, men der er trods alt muligheder med det lovforslag, som bliver vedtaget, for at lave godt og spændende teater i Danmark.

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg vil også godt starte med at takke ministeren for et fint, åbent og lydhørt samarbejde i mange samtaler. Siden teaterlovsforslaget blev fremsat, har vi diskuteret, hvordan vi inden for de rammer, der nu stod til rådighed, kunne forbedre loven, hvordan vi måske også kunne skaffe lidt flere penge til de områder, som manglede dem, og jeg synes, det har været frugtbart for teaterloven. Jeg håber, at det også har været frugtbart for ministeren, og jeg vil sige, at SF har fået noget ud af arbejdet.

Jeg er udmærket tilfreds med, at det ved planlægning over længere tid er lykkedes at få sikret landsdelsscener og små teatre. Jeg synes, det er udmærket, at egnsteatrene nu får to år at planlægge i, medens et udvalg arbejder med, hvad et egnsteater egentlig er. Hvor stort skal et egnsteater være? Hvor lille skal det være? Jeg vil godt herfra sige, at jeg ikke har nogen fast mening om det, og jeg synes, at de små egnsteatre skal være på dupperne for at sikre, at det ikke kommer til at betyde, at nogle bestemmer, at vi ikke kan have de små egnsteatre mere, eller at vi ikke kan have så mange. Det kan det ende med, og man skal være opmærksom på, at der ligger den fare i at få et sådant udvalgsarbejde, så man må ind og gøre sine synspunkter gældende.

Jeg har altid været glad for Teaterrådet. Jeg synes, at den konstruktion, at man i de forskellige kulturlovgivninger havde et sagkyndigt råd, der for en kort periode havde ansvaret for området, var den rigtige. Når jeg alligevel er gået ind for at støtte ideen om et kontaktudvalg skyldes det, at der rundt omkring i landet har været ydret megen ængstelse for de ting, der eventuelt kunne ske, når og hvis turnéteatret gik over til alene at være afhængig af Teaterrådets bestemmelser. Derfor har jeg syntes, at det kunne være en god idé at nedsætte et kontaktudvalg, og jeg er tilfreds med den måde, man har tænkt sig at sammensætte det på. Det bliver stadig teaterkyndige og teaterforeningsfolk, der kommer til at rådgive Teaterrådet, og det skal nok gå. Det svarer til den konstruktion, vi har i

[Ingerlise Koefoed]

andre lovgivninger f.eks. om Statens Kunstfond og om Statens Musikråd.

Jeg er selvfølgelig glad for, at vi fik de 7 mio. kr. ekstra til teaterloven. Det er selvfølgelig ikke mange penge sammenlignet med de 450 mio. kr., som teaterloven i det hele koster staten og meget mere ude i samfundet, men når jeg på den anden side ved, at et teater som Café Teatret har kunnet køre om end nødtørftigt på et beløb på 1,8 mio. kr. om året, kan jeg ikke tro andet, end at selv de 3 mio. kr. ekstra, vi har fået afsat til hjælp til de små stationære teatre, vil kunne komme til at betyde noget.

Endelig er jeg tilfreds med abonnementsordningen. Jeg synes, det er rigtigt, at man for fremtiden giver et fast billettilskud pr. billet. Det kan være, at det giver teaterforeningerne og teaterorganisationerne nogle udfordringer og lærer dem at tænke anderledes, når de planlægger deres billetpriser, og det har jeg ikke noget imod.

Generelt vil jeg sige om loven, at det, der har været sværest for SF, selvfølgelig er, at staten forlader det hidtidige princip med at give kommuner og amter en procentvis tilbagebetaling af de penge, som de har skønnet var nødvendige til teatrenes drift. Man går i stedet over til faste tilskud på finansloven, og det beklager vi, fordi den anden form principielt er bedre for kulturpolitik end den, der nu er i gang både på museumsområdet, på orkesterområdet og altså også fra januar 1991 på teaterområdet. Imidlertid har SF fundet, at det på de betingelser, som vi måtte arbejde under, var vigtigt at gøre loven så god som mulig og at foretage de nødvendige prioriteringer.

Det er derfor, at vi har prioriteret børneteateret. Ikke bare for at børnene skal blive gode teatergængere, når de engang bliver voksne, men fordi børn har brug for at opleve levende kulturtilbud – også et levende teater – som er skabt på deres betingelser. Det er derfor, at vi har prioriteret den ny dans, som i de sidste ti år har udviklet sig kolossalt her i landet, og som er en helt nødvendig udfordring og et helt nødvendigt tilskud til Den Kongelige Ballet. Det er derfor, at vi har prioriteret de små stationære teatre højt, for det er bl.a. dér, det sner, det er dér, de nye ting sker. Det er derfor, at vi har prioriteret det internationale teater, som i de senere år har betydet en meget stor inspiration for dansk teaterliv. Det er derfor, at vi har priorite-

ret amatørteatret, som dels giver mennesker store oplevelser med at arbejde med teater og dels giver dem en større forståelse for det værktøj, som de professionelle teaterfolk arbejder med, og dermed en uddybet indsigt i, hvad godt teater er og kan være.

Lægger man så dertil, at der i loven er blevet langt bedre planlægningsmuligheder for de store teatre, for Teaterrådet og for teaterforeningerne, og at der startes det omtalte udvalgsarbejde om omegnsteatrene, så man kan få afklaret, hvor stort eller hvor lille et egneteater skal være, at abonnementstilskuddet bliver tilrettelagt sådan, at der ikke længere er grund til at gøre alle teaterbilletter dyrere, så synes vi faktisk i SF, at vi har fået det bedst mulige ud af de lidt knappe betingelser, som vi har arbejdet for.

I teaterlivet har der jo under lovbehandlingen været stor frygt for, at teaterlivet med denne lovgivning gik sin død i møde. Det mener jeg for det første er overdrevet. Jeg tror aldrig, der har eksisteret et eneste samfund, hvor der ikke har været teater – mennesker har simpelt hen brug for teater.

Men jeg mener altså også, at den færdige lov og de rammer, som den giver for teaterlivet, vil tilbagevise forskrækkelsen, hvis vel at mærke kommunerne og amterne er indstillet på at udfylde den del af rammen, som er deres, altså de forpligtelser, som de har til at få deres lokale teaterliv til at blomstre og til at udvikle sig.

Dette er ikke verdens bedste teaterlov. Men med de opstramninger, uddybninger og prioriteringer, der er lagt ind i loven, vil jeg tillade mig at sige, at det stadig er en god teaterlov, som må kunne danne baggrund for et stadig levende teaterliv her i landet til glæde for dem, der arbejder med teatret, og ikke mindst til glæde for de børn og voksne, der holder af teatret og får inspiration af de oplevelser, som de har, når de går i teatret.

Povl Brøndsted (V):

Så kan vi vel sige: Hvad der ikke lykkedes sidste samling, er lykkedes i denne samling. Og jeg mener, der er grund til for det første at sige ministeren tak for den vældig venlige vilje, der har været til at finde frem til en teaterlov, der er et stort, bredt flertal bag.

Jeg mener, det er meget vigtigt, at Folketinget på et så væsentligt kulturområde som te-

[Povl Brøndsted]

atret kan finde en bred dækning for det lovforslag, vi kommer frem med. Tak til ministeren. Men jeg synes da egentlig også, at formanden for Kulturudvalget har vist en vilje og et ønske om, at nu skulle det lykkes i 1990 at få fornyet teaterloven med det grundkrav, der lå i det, og som jo ikke alle de, der nu er gået med ind i forliget om teaterloven, er enige om. Men grundformålet var jo at undgå, at teaterlivet lige så stille kunne suge ud af kulturministerens kasse, at man, alt efter hvad man kunne få af lokale bevillinger, også kunne få statens bevillinger. Nu er det et fast beløb. Og der jo så meget mere grund til at takke formanden for, at det på den baggrund er lykkedes at få et forlig igennem, da det jo ikke er just formandens egen livret, at det skal være faste tilskud og ikke tilskudsbeløb efter, hvad der ydes.

Vi har haft en anden oplevelse i udvalgets arbejde, synes jeg, nemlig at teater er noget, man interesserer sig for. Det er jo utroligt, hvad der har været både af deputationer og henvendelser, utroligt hvad der har været af møder ud over landet, hvor der både er blevet diskuteret teater i almindelighed og også virkelig diskuteret, hvad teatret egentlig betyder for et kulturliv på højt niveau.

Når deputationer kommer til et udvalg i forbindelse med et lovforslag, der omfatter så mange forskellige aktiviteter, er alle nødvendigvis nervøse for, at deres eget lille område skal blive svækket. Og derfor er det, vi møder ret ensidige ønsker om at sikre økonomi til de forskellige aktiviteter. Men det er da også et udtryk for, at man mener, det er noget væsentligt inden for kulturlivet, man arbejder med, så det skal ikke bebrejdes nogen.

Men på den anden side må vi også sige, at det begrænser, hvilke konsekvenser en ny teaterlov vil få, både det, at der skal tages hensyn til de mange forskellige aktiviteter, og at der skal samles et bredt flertal for det.

Men et af hovedpunkterne, synes jeg, er stadig væk at fastholde, at statens midler til teaterdrift skal gå til det, der er professionelt, det, der er teater på meget højt niveau. At vi så inde i teaterloven har den lille niche, der hedder amatørteater, skal ikke svække hovedmålet, nemlig at det må være virkelig kvalitetsteater, der skal have pengene fra staten.

I den forbindelse har et af tvivlsområderne været, om egnsteatrene som helhed alle opfyld-

te dette krav om kunstnerisk professionel høj kvalitet.

En anden tvivl, i hvert fald nogle af os har haft, er, hvilken forskel der er på børneteater og egnsteater. Derfor synes jeg, det er en god løsning, at vi nu får en 2-årig periode, hvor vi laver en vurdering af, i hvor stor udstrækning dette er en opgave for statslige midler.

Jeg synes, meget taler for, at et egnsteater også er det, som det hedder, nemlig et egnsteater, der finansieres af egnen, fordi det har en speciel opgave i det specielle område.

Men samtidig mener jeg også, det er meget vigtigt, at vi sikrer, at midler til egnsteatre fordeles ligeligt, så der ikke er nogle amtsområder, regionsområder, der får større del af pengene til teaterdrift fra Kulturministeriet end andre. Og derfor mener jeg stadig væk, at vi ved vurderingen af egnsteatrene også skal se på, om det er sådan, at landsdelssceneamterne får mere end andre amter.

Men nu er der da blevet større lighed i forbindelse med forpligtelserne over for Det Rejsende Teater.

Jeg har anset det for vigtigt og er glad for, at det er kommet igennem, at vi har nogle sikrede rullende bevillinger. For det siger sig selv, at det er umuligt at disponere, hvis man skal vente på finanslovbevillingen fra år til år. Der må lige en vis fasthed over, hvilke midler der er at disponere over på de forskellige områder inden for teaterlivet.

At vi fastholder 40 pct.s-tilskuddet til abonnementsordning sker på baggrund af, at vi trækker udgiften til administration og pjecer fra, og jeg synes, det er vigtigt, for det er noget, man selv i nogen grad kan bestemme, hvor spidsfindigt og dyrt det skal være, hvor meget man vil have af det. At vi er gået fra de 33½ pct. op til de 40 pct., mener jeg derfor er forståeligt.

I modsætning til den første ordfører vil jeg sige, at jeg synes, det er så rimeligt, at der bliver givet det samme tilskud til samtlige sæder. Jeg synes ikke, der er nogen som helst grund til, at en dyr plads skal have et stort tilskud og en billig plads et lille tilskud, og derfor er jeg glad for, at det er lykkedes at blive enige om at fastholde denne ordning.

En af de ting, som det selvfølgelig er meget spændende at se konsekvenserne af, er, at vi har fjernet Det Rejsende Landsteater, og at det får nogle konsekvenser for Det Rejsende Te-

[Povl Brøndsted]

aters fremtid, er helt åbenbart. Der vil jeg meget gerne fastholde ministeren på hans løfte om i et svar på spørgsmål, at den struktur og den organisation, der skal være for det turnerende teater, respekterer det forhold, at det turnerende teater, som vi har kendt det, bygger på private aktiviteter og private institutioners aktivitet. Derfor er det noget meget væsentligt, at man ikke her bryder den tradition, der er for, at Det Rejsende Landsteater er et teater, der har en stor og bred folkelig baggrund. Det vil være forkert, hvis de kommende forhandlinger er med til at kommunalisere eller amtskommunalisere det, der hidtil virkelig har eksisteret på en folkelig baggrund, og derfor er en af de ting, jeg vil holde ministeren fast på løftet om, at det sker igennem nogle forhandlinger med respekt for den struktur, vi kender.

Teaterrådet fortsætter vi med, men jeg har den tro, at Teaterrådet får en knap så enevældig status, som det har haft. Alene det, at ministeren kan gøre sine synspunkter gældende, er udmærket, og jeg mener også, det er godt, at der kommer et kontaktnudvalg bag Teaterrådet, sådan at der kan blive taget hensyn til alle de forskellige interesser, der er for de store midler, Teaterrådet kommer til at råde over. Der er nogle aktiviteter af høj kvalitet, der har følt, at de måske ikke altid blev tilgodeset tilstrækkeligt, fordi det var lidt feinschmeckervurdering, der lå bag de bevillinger, der blev givet. Derfor synes jeg, det er vigtigt, at der er en kontaktgruppe, som kan være med til at pege på aktiviteter, der også har en teaterkulturel betydning.

I den forbindelse kunne jeg måske godt have ønsket, men erkender, at det var der ikke interesse i, at amterne havde haft nogle pladser i det kontaktnudvalg, for jeg synes også, at de har en interesse i den måde, der disponeres på i Teaterrådet.

Vi kan sige som det overordnede, at vi har bevaret de faste tilskud. Vi regner med at kunne bevare den høje kvalitet, og vi tror samtidig på, at der er blevet nogle områder, hvor dansk teaterliv kan få mulighed for at udvikle sig og forny sig over i andre genrer, andre måder at drive teater på. Det skal ikke være sådan, at en ny teaterlov skal forhindre udvikling og fornyelse.

På den baggrund er vi fra Venstres side glade for, at vi nåede så langt, som vi gjorde. Vi tror ikke, det bliver den helt store revolution i dansk teaterliv, men vi tror, vi her har fået noget, der

kan styres, og noget, der kan være med til at udvikle dansk teater på en sådan måde, at dets betydning for dansk kulturliv fastholdes.

Glistrup (FP):

Ved denne debat om de to teaterlovsforslag er det faldet i min lod at give noget af begrundelsen for, hvorfor Fremskridtshjertets renhed er at ville et tifoldigt nej til det, som der nu skal tages stilling til, nemlig 8 ændringsforslag i dag og de to hovedafstemninger ved tredje behandling om nogle dage. Og det er jo en meget let opgave at begrunde, hvorfor der så ganske klart af ethvert retsindigt menneske må stemmes rødt de ti gange, der er tale om.

Begrundelserne i så henseende er jo givet meget udførligt af Fremskridtspartiets ordførere ned gennem årene, frem for nogen, primus inter pares, af hr. Poulsgaard, som jo så mange gange så klart analyserende og dybtgående og fremragende intellektuelt har påvist, hvorfor vi absolut ikke skal indlade os på noget som det, man ved disse ti afstemninger vil have os til at stemme for.

Men nu er jo opgaven den, at det ikke er en Fremskridtsforsamling, jeg står og taler i, men en hedningeforsamling, hvor omgivelserne alene består af 7 socialistpartier. Og når man skal ud på den missionsmark, som jeg befinder mig på her, må det for at kunne danne et grundlag for dialog derfor være rigtigt at begynde med at kommentere tre udtalelser fra fremtrædende socialister om det emne, vi her behandler, og tage sit udgangspunkt i dem.

Lad mig begynde med Socialdemokratiets ordfører. Hun præciserede her i dag, hvad sikkert alle Fremskridtsfolk er 100 pct. enige med hende i, at det virkelig hører til de store, gode, dejlige livsoplevelser at sidde i teaterrummet og kunne koncentrere sine følelser, sin begejstring, sin sorg og sin forstand om det, der udrettes af de dygtige oppe på scenen, uden at man bliver afbrudt hverken af babyskrål eller telefonens ringen, eller hvad det var, der blev henvist til. Det er jo så sandt, så sandt. Lige så vel som jeg er glad og lykkelig for, at jeg står på denne talerstol iført et par bukser, lige så vel som jeg er glad for, at jeg spiste et pragtfuldt stykke wienerbrød til morgenmad, lige så vel som jeg var glad for det meget intellektuelt udfordrende og spændende skakparti, jeg deltog i i går. Det er alt sammen noget, der er med til at

[Glistrup]

gøre livet rigere, men det er bare slet ikke det, som disse forslag drejer sig om.

Det, disse forslag drejer sig om, er: Hvem skal nu betale? Og hvad det angår, er jeg glad for, at jeg selv har betalt for mine bukser, at jeg selv betalte for mit wienerbrød, at jeg selv havde betalt for de skakbrikker og det skakbræt, som jeg spillede på i går. Og jeg er også lykkeligere, når jeg går i teatret for mine egne penge, og ikke, som jeg jo desværre er nødt til, når det ikke er London eller New York, men Danmark, jeg går i teatret i, hvor nogle er blevet tvunget til at betale for min nydelse af Bodil Kjer, Ebbe Rode, Lise Ringheim, eller hvem der nu kan være tale om, og hvor det er de mennesker ovre i Brønderslev eller Fåborg, eller hvor der nu er tale om, som meget hellere vil have en bajer eller rejse til Mallorca, eller hvad de nu vil, som jeg skal sidde og udsuge, og som skal betale, for at jeg kan få denne oplevelse.

Det, som denne sag udelukkende drejer sig om, er, om den store, stygge, grimme stat skal befamle og dirigere teaterlivet med en teaterlovgivning, hvor man simpelt hen siger: Vi sidder på pengekassen og kan derfor drive f.eks. Lone Hertz til vanvid ved at sige: Når vi ikke kan lide Lone Hertz, så giver vi hende ikke de fornødne penge til teaterskolen. Hvorfor skal Lone Hertz ikke have lov til fuldstændig frit at drive sin teaterskole, som hun nu vil, sammen med mennesker, som er i overensstemmelse med hende? Hvorfor skal teaterverdenen overbegraves af et par lovforslag som dem, vi her har til behandling? Det er her, problemstillingen står, og derfor er konsekvensen af den socialdemokratiske ordførers særdeles fornuftige udsagn ganske aldeles klart: Vi skal stemme imod disse lovforslag, således at vi undgår at få denne indblanding i teatret, lige så vel som jeg nok skal have mig frabedt indblanding i, hvilke bukser jeg vil have på, hvilket wienerbrød jeg vil spise, om jeg vil spille kongegambit eller siciliansk åbning, eller hvad der er tale om. Sagen er simpelt hen den, at oplevelsen bliver mere sublim, hvis vi forkaster disse forslag, end hvis vi vedtager dem.

Den anden socialist, jeg vil citere, er ham, der kom lige før mig her på talerstolen, hr. Povl Brøndsted, som så klart og tydeligt sagde, at resultatet af behandlingen af disse forslag har været, at teater er noget, der interesserer umådelig mange mennesker, som man vil kunne se af den

store tilstrømning af interesserede, der har været i deputationer og skriftlige henvendelser til Folketingets Kulturudvalg i denne sag.

Jeg tror, at hr. Povl Brøndsted, hvis han nærmere analyserede denne store teaterinteresse, han havde mærket, ville have konstateret, at det, der interesserer disse mennesker, der er strømmet til Folketingets Kulturudvalg i deputationer og har sendt skrivelser osv., ikke er teatret, men at få deres egen snabel ned i statskassen og suge til sig selv og sig selv personlig. Er man i et landsdelsteater, er man absolut ikke interesseret i, at Det Kongelige Teater skal have noget, og er man på Det Kongelige Teater, er man ikke interesseret i, at Det Rejsende Teater i Hammerum Herred skal have noget. Det, som denne store interesse har været, er den rene og skære egoisme, nemlig at hugge andre menneskers penge i størst muligt omfang. Det er det, som socialisten hr. Povl Brøndsted står og siger, og det stemmer i og for sig glimrende med socialismens almindelige evangelium: det gælder om, hvad enten man hedder Honecker, eller hvad man hedder, at se at rage penge til sig fra nogle andre grupper og få nogle penge til sig selv. Der har vi denne store interesse, som folkestyrets og socialiststyrets forkæmper, hr. Povl Brøndsted, så kraftigt tilkendegav at han støttede.

Den tredje socialist, jeg vil citere, er fra et meget fremmed land og endda afdød, men han erindres vist stadig væk af nogle for den udtalelse, der jo nærmest fik en Storm P.sk prægnans, nemlig udtalelsen fra hr. Olof Palme i indledningen til en af hans artikelsamlinger: »Politik, det er at vælge«. Det er præcis det, som denne sag drejer sig om, som hr. Olof Palme så helt rigtigt fik fremhævet.

Når vi står i dette Folketing og græder over, at vi ikke har penge nok til folkepensionisterne, når vi her før frokostpausen vedtog at rette det kraftige slag mod folkepensionisterne, som lå i vedtagelsen af lovforslag nr. L 224, når vi ikke har penge nok til at klare et ordentligt sundhedsvæsen, når vi ikke har penge nok til at klare et ordentligt politi i dette land, når vi ikke har penge nok til at foretage de skattenedsættelser, der er behov for, er det udelukkende et udtryk for det at vælge. Hvad vælger vi? Vælger vi at smide pengene ud til sådan noget, som disse to lovforslag går ud på, eller vælger vi i stedet for at foretage skattenedsættelser eller noget andet?

[Gillstrup]

Derfor har Det Radikale Venstres ordfører i denne sag absolut ikke ret, når hun gang på gang forsøger at fremhæve, at det er meget godt, at dansk politiks store ulykke er, at man har et finansbudget, der dels er ude af balance, dels ligger på et alt for højt skatteplyndringsniveau, og så tilføjer: men der er jo ingen, der har kunnet komme med nogen som helst forslag til at vise, hvordan vi kan undgå nogle af de offentlige udgifter.

Jo, må vi svare fru Marianne Jelved. Vi har mange udmærkede forslag; vi kan bl.a. begynde med at stemme nej til disse forslag. Og ervedover er der en bunke andre store brikker, f. eks. at nødsføre antallet af offentligt ansatte med en tredjedel, at afskaffe de fleste indkomstoverførsler, stryge ulandshjælpen og flygtningebistanden osv. Der er rigeligt med midler og præcise forslag i dette Folketing til i hvert tilfælde at spare 300 mia. kr. årlig på de offentlige budgetter. Det er ikke det, der mangler, uanset hvor mange gange fru Marianne Jelved siger det.

Nej, det, der mangler, er, at alle de, der hykler, at de vil anvende de offentlige midler på andre opgaver, at alle de mange, der hykler, at de ikke vil have de høje skatter, følger Palmes anvisning af, at politik er at vælge, og så i stedet for vælger de alle disse masser af overflødige offentlige udgifter, hvor vi jo her står over for et par af eksemplerne på overflødige offentlige udgifter.

Selvfølger er det ikke sådan, at vi kan afskaffe indkomstkatten i morgen, hvis vi forkaster disse forslag i dag. Men havet består af dråber, og når vi skal opnå de nødvendige ting – jeg var lige ved at sige, at der kom en fjerde socialist ind i billedet, nemlig hr. Poul Hartling med »Den nødvendige Politik« – når vi skal den nødvendige politik i dette foretagende, så er vi altså nødt til at holde op med at vælge at have offentlige udgifter til noget, der i hvert fald set fra fællesskabets side er sekundært, nemlig at give tilskud til sådan noget som teatret. For tilskud til teatret betyder jo nok, at de mennesker, der er autoriserede og hører til dem, som kulturministeren holder af, og hans yndlinge, kan få alt, hvad de vil have, og alt, hvad de peger på, og de kan gøre, hvad de vil. Men kommer der én og skriver en ansøgning til Kulturministeriet: »Undertegnede medlem af Fremskridtspartiet vil gerne have et tilskud til

et eller andet eksperimenterende teater. . .« eller noget lignende, skal jeg garantere for, at det bliver et nej, hvis der overhovedet kommer et svar fra Kulturministeriets side, for formentlig bliver det bare smidt i papirkurven som en vittighed.

Resultatet af den kulturpolitik, vi fører, er, at det bliver middelmådighederne, som kan komme frem. Det er dem, som er rede til at skifte farve og tilpasse sig den til enhver tid siddende magthaverklige omkring den høje kulturminister, der alene får lov til at komme frem. Så siger man til de andre: Jamen I kan jo bare drive teater. Jamen det er jo ret umuligt, når man har den form for underbud, som det er, hvis man vil lave et kvalitetsteater, som virkelig varigt lever op til kravet om at kunne spille alle forestillinger og ikke bare som henne på Mercur Teatret, hvor de må nøjes med et par skuespillere, og man så skal konkurrere med den store stygge ulv af en statskasse og et kulturministerbudget. Ulykken er, at det bliver det dårlige teater, der fortrænger det gode teater, fordi det hele går ud på at smiske for den til enhver tid siddende magthaver, og det er derfor, dansk teaterliv havde sine store succeser, før Julius Bømholt fik lov til at ødelægge dansk kultur som kulturminister, og hvis efterfølgere i den grad har fremturet i at ødelægge og ødelægge og ødelægge.

Det er nu engang sådan, at den største inspiration til at gøre en virkelig indsats inden for et kulturområde ligger i, at man selv ud fra sine meget små økonomiske forudsætninger kan få lov til med idealisme at gå op i opgaven. Men når det hele drejer sig om på ægte hr. Povl Brøndsted-vis at møde op i et eller andet udvalg i Folketinget eller et eller andet kontor i Kulturministeriet for at få raget nogle tilskud til sig, så har man ikke flere kræfter tilbage, når man skal til at lave teater, og derfor bliver det dette blæverblæver, som jo faktisk er 90 pct. af de københavnske teatres repertoire i disse år, fordi den teaterlovgivning, som er gennemført, har ødelagt mere og mere af dansk teaterliv. Og der er ikke nogen som helst tvivl om, at den blomstring, som vi ser i London, i New York og andre steder i teaterlivet, vil vi langt fra kunne komme op til, når vi nu fortsætter her med yderligere at pøse de mange finansministerielle penge, inddrevet tvangsmæssigt hos skatteyderne, over i teaterlivet, hvilket er blevet resul-

[Gillstrup]

tatet af den behandling, Folketinget har haft, inklusive de i de allerseneste dage indgåede forlig.

Derfor er det, der skal ske, hvis man virkelig ønsker med den socialdemokratiske ordfører at glæde sig i teaterrummet over, at der virkelig er godt og medrivende teater til, at vi skal have statskassen blandet fuldstændig udenom, sådan at de mennesker, der driver teater, bruger deres kræfter til at lave teater og ikke til at gå tiggergang og finde ud af, om de kan falde ind under den ene eller anden paragraf i en eller anden fjollet teaterlov. Det er simpelt hen en af de ting, der bevirker, at dansk teater har meget svært ved at komme op til den top, hvorfra det er sunket, og op af det møg, som det er kommet i, efter at vi nu har været belejret med et Kulturministerium i snart 27 år, eller hvor meget det er, der er gået, siden man første gang udnævnte en minister for kulturelle anliggender her i dette land.

Det er en ulykke også rent menneskeligt, simpelt hen for det livskvalitetsmæssige, ud over at det altså udgør noget af det, der er bjælkerne til statens bankerotkiste, at man har disse – nu har jeg kaldt dem syv socialistpartier, det er nok for venligt sagt – disse syv partier, der lader sig terrorisere, fordi mediemagten sidder og skriger op om, at man skal have socialhjælp og statsstøtte, og at man er en slags kulturracist, eller hvad man nu kalder folk, der går imod, at man absolut skal kunne gramse ned i naboens tegnebog for at hale penge op til at drive kulturpolitik.

Det er vel den virkelige baggrund for, at de syv partier svajer med vinden på den måde og simpelt hen bare lader sig blæse omkuld af, at Hans Jørgen Jensen og Klaus Rifbjerg eller Jørgen Thorgaard, eller hvem det nu er, sidder inde i fjernsynet og fortæller dem, at de er nogle ukulturelle nogle, hvis de ikke stemmer for, at der skal gives socialhjælp til danske teatre.

Jeg har den tiltro til dansk kultur, at jeg er helt og aldeles overbevist om, at dansk kultur har en sådan styrke, at den virkelig vil have noget at udfolde, hvis den kan få lov til at slås på sine egne præmisser. Men når den skal reduceres til en ussel tigger og betler, som man gør med disse lovforslag, får vi en kultur derefter – så får vi en elendig møgkultur i Danmark.

Det er synd og skam, at de syv svage partier herinde ødelægger dansk kultur bl.a. ved at

stemme for de lovforslag, vi her har til behandling. Omsind jer, og stem i stedet for 10 gange nej!

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Da formanden har konstateret en omsiggribende usikkerhed vedrørende taletidsreglerne, skal jeg sige, at de er overholdt. Her andenbehandles to lovforslag under ét, og derfor er der 20 minutters taletid.

Dette er ikke en opfordring til, at alle skal tale i 20 minutter.

Marianne Jelved (RV):

Jeg vil gerne indlede med at citere en svensk politiker, som jeg sætter overordentlig højt. Det er forhenværende statsminister Olof Palme, som har sagt: »Politik er at ville.« Det Radikale Venstre har villet, at det skulle lykkes denne gang at få en teaterlov. Den har været lang tid undervejs, og den har kostet utrolig megen arbejdskraft for engagerede teaterfolk uden for Christiansborg og også megen tid af engagerede ordførere fra alle partierne inden for Christiansborgs mure.

Jeg skal ikke gå alle ændringsforslagene igennem – det har tidligere ordførere gjort – men blot sige, at jeg synes, det er utrolig flot, at man i fællesskab mellem de syv partier, der nu vedtager teaterloven, har tilstræbt at holde sig nogenlunde inden for den ramme, som var udgangspunktet. Jeg skal da også sige tak til kulturministeren for, at det dog lykkedes alligevel at få det lille løft over rammen, som gjorde, at tingene i den sidste ende kunne falde på plads. Jeg ved måske mere end mange andre, at det også har kostet temmelig meget slid.

Jeg vil gerne takke de seks andre partier for samarbejdet, som jeg synes har været beundringsværdigt konstruktivt. Alle ved fra førstebehandlingen, at der var meget store principielle forskelle i holdningerne til forskellige dele af det lovforslag, som på det tidspunkt var det, vi arbejdede ud fra. Der er nu indgået en lang række forlig, og de har ikke ændret ved de oprindelige intentioner ved regeringens lovforslag – i hvert fald ikke sådan, at det bliver totalt anderledes end det, der var lagt ud med fra starten.

Kunsten i politik er jo ikke at stå på denne talerstol og deklarere store politiske synspunkter – det er selvfølgelig en del af vores arbejde,

[Marianne Jelved]

det anerkender jeg – kunsten er faktisk, at vi i fællesskab når nogle resultater, og det har vi sandelig gjort ved denne lov.

Jeg vil nævne egnsteatrene som et område, der efter min opfattelse udestår. Det er en meget midlertidig ordning, men jeg synes til gengæld også, det er en konstruktiv ordning, så vi nu finder ud af, hvad et egnsteater egentlig er – i hvert fald hvad vi herinde vil kunne blive enige om at definere som egnsteater. Det sker ud fra det synspunkt, at når vi i øvrigt er enige om at give statstilskud til egnsteatre, så er det hensigtsmæssigt, at vi ved nogenlunde klart, hvad man så definerer som egnsteater.

Det er i hvert fald gået op for mig under arbejdet med teaterloven, at egnsteatre nok mindst er tusind forskellige ting. Det kan godt være, jeg overdriver lidt, men så var det billedligt talt; det var i hvert fald meget forskelligt. Det kan også være, at det skal være det i fremtiden, men jeg tror, det er hensigtsmæssigt, at vi får et udvalgsarbejde om det og også får en politisk drøftelse om, hvordan vi vil karakterisere egnsteatre, når de skal have offentlig støtte.

Jeg skal slutte med at udtrykke glæde over, at der nu vedtages en ny teaterlov med et bredt flertal, en teaterlov, som faktisk kan række adskillige år frem i tiden og dermed også være til glæde for teatrene i Danmark, så de ved, hvad de har at arbejde ud fra.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Det er selvfølgelig meget udmærket, at fru Marianne Jelved omformer det store citat til, at »politik er at nå resultater«. Men resultater er det lige vel, hvad enten man siger ja eller nej til dette forslag. Det er forskellige resultater, og derfor tør vi vistnok sige, at politik det er at nå gode resultater.

Når man skal bedømme, om et resultat er godt eller dårligt, kan det ikke nytte noget at stirre enøjet, som fru Marianne Jelved gør, på lige præcis det område, hun nu har til behandling, nemlig teaterområdet. Hele samfundet, hele Folketingets arbejde, hænger sammen i en helhed, bl.a. strikket sammen af finanslov og mange andre ting.

Hvis man vil føre ansvarlig politik, kan man ikke som fru Marianne Jelved bare kigge på dette enkelte område og sige, at hvis man kan blive enig om at bruge nogle flere skatteyder-

midler, så er det godt. Fru Marianne Jelved begyndte med et citat, »Politik er at ville«. Jamen når man vil noget i politik, så består det i at vælge, og derfor er det reelle indhold af Palmecitatet »Politik er at vælge«, for det drejer sig ikke om det at ville som barnet i en legetøjsbutik. Man må ikke devaluere hr. Olof Palme til at sige, at han vil gerne have dukkestuen, og han vil gerne have bilerne, og han vil gerne have alverdens andre ting.

Men det er ikke politik at ville på den måde, at man bare vil rage det hele til sig. Nej, politik i den forstand, som Olof Palme omtalte det, det er at vælge. Og når man vælger at bruge de mange penge, gulddukater, til at svømme rundt til teatrene, så fravælger man at give skattelettelser eller ordentlig folkepension.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg er fuldkommen enig med hr. Glistrup i, at politik, det er at ville, og politik, det er at vælge, og at politik og politiske beslutninger indgår i større sammenhænge.

I den politik, som vi har i SF, indgår kulturpolitikken som et vigtigt led i en politisk sammenhæng. Det er nu vores holdning, det er nu vores mening. Vi mener, at kulturpolitikken, herunder teaterpolitikken, er med til at give mennesker mulighed for at ville og for at vælge, for at give dem fantasi til at ville og vælge det, som de synes er i overensstemmelse med det samfund, de forestiller sig.

Derfor synes vi, at det også er vigtigt at have en kultur- og teaterpolitik, og derfor har vi også inden for den teaterpolitik søgt at prioritere de områder, som vi tillader os at have den holdning til, at de giver mennesker den bedste mulighed for også på andre samfundsmæssige og politiske områder at ville og at vælge det, de synes er væsentligt.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Jeg er glad for, at den nys afleverede korte bemærkning fra mit bysbarn fru Ingerlise Koefoed omsider bragte mig i kontakt med en, som jeg ligger på bølgelængde med, for de principielle synspunkter, fru Ingerlise Koefoed fremførte, svarer jo ganske og aldeles til Fremskridtpartiets.

[Glistrup]

Også for os er det væsentligt at have en kultur- og teaterpolitik, men vi har vel at mærke over vores afsnit om kultur- og teaterpolitik overskriften »Frihed er det bedste guld«. Man skal drive teater- og kulturpolitik først og fremmest ud fra friheden: Frihed for Loke såvel som for Thor, og ikke frihed for spytslikkere og tvang, som det jo reelt betyder, for dem, der vil tænke selvstændigt. For det er jo det, der er resultatet af den politik, som kulturministeren fører. På den måde gør man væsentlig forskel, alt efter om man har velbehagelige synspunkter eller ej.

Derfor er frihedsbudskabet, den personlige frihed, for os det helt centrale i udviklingen af et teater, som kan skabe berigende menneskelige oplevelser. Og derfor er teater- og kulturpolitikken særdeles centrale for Fremskridtspartiet, men unægtelig med et noget andet indhold end for dem, der bare vil rage til sig af statsmidler og bruge deres kræfter på det.

Duetoft (CD):

Hr. Glistrup var før meget bekymret over, om man skulle kunne give teater- og statsstøtte til en kunstner, der ville underholde og fascinere, hvis vedkommende var Fremskridtsmand.

Jeg kan da her i dag konstatere, at der i hvert fald er én Fremskridtsmand, som både kan optræde teatralisk og underholdende og få statsstøtte for det, nemlig hr. Glistrup.

Jeg synes også, at hr. Glistrups udtalelse om bonkammerateriet og om uddeling af disse ting var aldeles ubehagelig. Ikke fordi den er sand, men fordi det er en af de sædvanlige påstande, der svinger rundt i luften, og som altid kan bruges i en folkeforsamling, men ikke burde kunne bruges fra Folketingets talerstol.

Jeg vil gerne som talsmand for et af de syv socialistpartier sige, at vi er glade for det samarbejde, vi har haft med ministeren. Vi er glade for det resultat, vi er nået frem til, og vi kan fra CD's side støtte forslaget og de ændringsforslag, der foreligger.

Vi mener, og vi har sagt det før, at det er meget vigtigt på et tidspunkt, hvor vi har samling i Europa foran os, at dansk kultur bliver sat i stand til at konkurrere, og at dansk kultur bliver sat i stand til at videreudvikle sig.

Vi har jo også mange gange – ikke mindst da vi vedtog TV 2-loven – stillet spørgsmålet om, hvad der ville ske, hvis alt blev koncentreret

omkring de elektroniske medier og vi ligesom ikke fik andre tilbud eller andre muligheder for at have nogle oplevelser, altså som vi jo har sagt det lidt firkantet nogle gange, hvis man ikke fik et andet livsbillede end det, der foregår fra tv-skærmen. Og vi mener, at den stabilitet og bredde, der er i forbindelse med denne teaterlov – og i øvrigt de efterfølgende kulturelle love, som vi kommer til senere på eftermiddagen – vil være med til at forebygge nogle af disse problemer.

Jeg mener også nok, at den sammenligning, som hr. Glistrup kom med, med New York og London, hvor teaterlivet er blomstrende, og hvor teaterlivet er fascinerende, halter lidt, for den har efter min opfattelse ikke noget at gøre med statslige bevillinger og et system. Den har noget at gøre med, at når man har et større sprogområde og et bredere kulturområde, så er der nogle andre oplevelser at hente, fordi man kan henvende sig til mange flere mennesker; og man har mange flere ressourcer at trække på ikke blot i talentskaren, men så sandelig også i økonomien.

Derfor tror jeg på, at vi er nødt til i Danmark ikke blot af hensyn til kulturpolitikken over for de elektroniske medier, men så sandelig også i forhold til det kommende EF at skabe stabilitet i kulturlivet. Og det gør vi bl.a. med denne teaterlov.

Derfor er vi glade for at være en af de syv – ja, i gamle dage var der noget, der hed syv søstre i politik, det er der ikke mere, nu bliver det så de syv partier omkring teaterloven. Vi er glade for at være et af dem, så jeg kan altså både sige kulturministeren tak og tilsige støtte til det, der nu foreligger her.

Lysholm Christensen (KRF):

Jeg skal ikke bruge mange ord på teaterloven. Jeg vil blot sige, at vi fra Kristeligt Folkepartis side mener, at loven nu er blevet et rimeligt godt resultat af et godt stykke arbejde, der er gjort både i teaterverdenen og her i Folketinget.

Vi mener, at det bliver et rimeligt godt redskab til styring af teaterområdet – et kulturelt område, som i sagens natur jo er ret ustyrligt og vel også skal være det. Men efter Kristeligt Folkepartis opfattelse er vi nødt til i det lille sprogområde, som Danmark er, at have en statslig økonomisk ramme til teaterdrift.

Vi støtter lovforslaget, som det foreligger, og de af ministeren stillede ændringsforslag.

[Lysholm Christensen]

Men jeg har et lille opklarende spørgsmål til kulturministeren. I betænkningen har ministeren henledt opmærksomheden på et forhold omkring friskolers og private grundskolers mulighed for tilskud til dækning af udgifter til køb af børneteater og opsøgende teater. De nugældende regler giver ikke sikkerhed for, at disse 10 pct. af de undervisningspligtige elever kan nyde godt af den ordning; det er nemlig op til kommunernes gode eller mindre gode vilje at få disse skoler med i ordningen.

Ministerens skriver i betænkningen, at en tilsvarende bestemmelse, altså en bestemmelse, som skal ligestille disse skoler med folkeskolen, kan forventes optaget i det cirkulære, som skal udarbejdes i tilknytning til lovforslagets § 24, og mit spørgsmål til kulturministeren bliver da: Hvilke planer har ministeren om at opfylde det løfte, som er givet her, og hvornår kan de frie grundskoler se frem til en ligestilling med folkeskolen på dette område?

Kulturministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg vil gerne først takke ordførerne, især for de venlige bemærkninger. Jeg vil gerne kvittere ved at sige, at ordførerne på samme måde har bidraget meget konstruktivt til, at vi kunne nå det resultat, som nu betyder, at syv partier her i Folketinget, som det allerede er nævnt, står bag teaterloven.

Jeg vil også gerne takke formanden særskilt, der, som alle ved, har en særlig stor opgave, når der er så mange deputationer, der ønsker at møde frem i udvalget. Men tingene er blevet afviklet planmæssigt og til tiden på trods af den meget store byrde.

Jeg kan med det samme sige, at der er god grund til også at takke folkene i Kulturministeriet, som jo har haft et omfattende arbejde med at belyse og besvare, vurdere, analysere de mange spørgsmål og kommentarer, som er rejst i forbindelse med teaterloven.

Til hr. Glistrup og hans synspunkter vil jeg blot sige, at de var en klar understregning af, hvorfor Fremskridtspartiet ikke stemmer for denne lov, og det er jeg ikke spor misundelig over.

Det er rigtigt, som flere har sagt, at dette er afslutningen i denne omgang på en meget lang debat om teaterlivet i Danmark. Det er naturligvis ikke meningen, at debatten skal standse; det vil altid være godt med en levende debat om

forskellige samfundsanliggender. Men nu har vi nået det resultat, som mange har søgt frem imod og mange i øvrigt efterlyst, en teaterlov, der på en række områder imødekommer nye behov og nye synspunkter hos befolkningen og i teaterkredse.

Jeg minder også om, at hele sagen jo har taget udgangspunkt i den betænkning, som en række teaterfolk selv har været involveret i, og hvori der indgik en række forslag, som vi har taget hensyn til for en dels vedkommende ved udformningen af lovforslaget. Men vi har også taget højde for, at der, siden betænkningen så dagens lys, er sket mere i kraft af den almindelige udvikling, og derfor tror jeg som andre ordførere, at vi har en teaterlov, der passer til tiden og til fremtiden.

Der er ingen grund til for mit vedkommende at sige meget om ændringsforslagene. Det synes jeg er belyst så godt af dem, der har været oppe før mig. Jeg vil blot sige om et par af dem, hvoraf det ene drejer sig om spørgsmålet om egnsteatrene, at den debat, vi har haft om egnsteatrene i tilslutning til lovforslagets oprindelige formulering, klart har vist, at det er vanskeligt at definere og håndtere egnsteaterbegrebet, og at der også i teaterkredse og i faglige kredse ud over de politiske er klart forskellige synspunkter om egnsteatre. Derfor er jeg glad for, at vi i fællesskab er nået frem til en ordning, hvor vi nu igennem en 2-års-periode mere konstruktivt og konkret kan få vurderet egnsteaterbegrebet og finde en løsning på de spørgsmål, der har været rejst under den hidtidige debat.

Jeg vil også sige om det ændringsforslag, der betyder, at der til Teaterrådet nu knyttes et kontaktorgan, at det jo har til formål at sikre en bredere repræsentation i selve Teaterrådets sammensætning, men også at Teaterrådet får en kreds af personer, nemlig kontaktorganet, hvor man kan drøfte teaterfaglige anliggender.

Jeg mener, at Teaterrådet i tidens løb har været angrebet hårdere, mere barskt, end rimeligt er. Man skal huske, at det har en vanskelig opgave. Men jeg tror, at den udgang, vi nu har fundet på disse spørgsmål, vil give Teaterrådet en stærkere placering i teaterverdenen fremover.

Med denne lovgivning, når den vedtages, siger vi også farvel til Det Kongelige Teaters tilsynsråd, men vi har forpligtet hinanden på, at vi finder en samarbejdsform, en kontaktmulig-

[Kulturministeren]

hed, mellem Folketingets Kulturudvalg og Det Kongelige Teater og ministeriet, som kan udfylde det behov, der helt tydeligvis er både hos Kulturudvalgets medlemmer og hos Det Kongelige Teaters ledelse for at have jævnlige meningsudvekslinger. I virkeligheden tror jeg, at den form, vi har fundet nu, passer bedre til den tid, vi lever i.

Om abonnementsordningen har der jo været nogen debat, og det eneste, der ikke har været helt enighed om blandt de syv partier, er vel, hvordan vi skulle udforme den fremtidige abonnementsordning. Her har meningene været delte, men jeg er glad for, at vi alligevel kan stå sammen om det forslag, hvor vi nu prøver en model, hvor det statslige tilskud er ens for alle kategorier af teaterbilletter og -priser, men hvor vi i øvrigt overlader det til de lokale selv at beslutte prispolitikken – naturligvis.

Vi opnår en mere enkel, og jeg vil også hævde en mere retfærdig, fordeling af de statslige midler.

Hr. Lysholm Christensen rejste her til slut spørgsmålet om muligheden for friskolers og private grundskolers andel i de bevillinger, der gives til børneteater og opsøgende teater. Her vil jeg gerne svare bekræftende i den forstand, at jeg i de cirkulærer, som skal opfølge denne lovgivning, vil præcisere den mulighed, der ligger for, at også disse skoleformer ved at tage kontakt med deres kommuner vil have mulighed for at få andel i statsstøtten. Det sker allerede nogle steder, og når det ikke er mere udbredt, kan det hænge sammen med, at det måske ikke har været kendt af alle, at man kunne søge at indlede et sådant samarbejde i de enkelte kommuner.

Jeg er enig med hr. Lysholm Christensen. Jeg synes personlig, det må være naturligt, at de børn, der søger en anden skoleform, har den samme mulighed for at søge statsstøtte, når de vil gøre brug af de teater tilbud, som andre børn og unge.

Endelig vil jeg sige om den nye organisation – og det bliver et svar til hr. Povl Brøndsted – at her styrker vi det turnerende teater ved at give såvel Den Jyske Opera som Det Danske Teater en selvstændig status med et forstærket budget. Så skal vi efterfølgende, når denne lovgivning er vedtaget, forhandle den nærmere sammensætning af styrelserne, og her må det være de to tilskudsgivende, nemlig Kulturministeriet og

amterne, som indleder forhandlingerne, naturligvis også med dem, som er de skabende og i dag bl.a. sidder i Det Danske Teaters bestyrelse.

Jeg giver hermed også tilsagn om, at disse forhandlinger vil komme til at foregå, så vi kan finde en acceptabel og brugbar løsning, men under alle omstændigheder søger vi jo frem mod en langt mere forenklet styrelse af dette forholdsvis store område, som indtil i dag har haft en meget, meget tung styring.

Afsluttende skal jeg blot sige, at det også er min opfattelse, at vi med dette teaterlovsforslag, som nu får et ændret udseende, når ændringsforslagene er vedtaget – hvilket alt jo tyder på – har skabt et nyt lovgrundlag, som giver mulighed for endnu bedre muligheder for at udvikle dansk teater og dansk teaterkunst, og hvis det er lykkedes, har det været alle anstrengelserne værd.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til teaterlov. (Lovforslag nr. L 104).

§§ 1-5, ændringsforslag nr. 1, § 6, således ændret, §§ 7-14, ændringsforslag nr. 2 og 3, § 15, således ændret, og §§ 16 og 17 vedtoges uden afstemning.

§ 18

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 om, at § 18 udgår, var dermed vedtaget.

§§ 19 og 20, ændringsforslag nr. 5 om en ny affattelse af § 21, § 21 i den nye affattelse, ændringsforslag nr. 6 om indsættelse af 2 nye paragraffer, § 22, ændringsforslag nr. 7 og 8 uden for betænkningen, § 23, således ændret, og §§ 24-32

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til

[Anden næstformand]

tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om Den Kulturelle Fond og om visse bevillinger på ophavsretsområdet. (Lovforslag nr. L 105).

§§ 1-6

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Anden behandling af lovforslag nr. L 22:

Forslag til lov om ændring af lov om musik. (Fremsat 5/10 89. Første behandling 24/10 89. Betænkning 15/5 90).

Af kulturministeren (Ole Vig Jensen).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

*Forhandling***Søren Hansen (S):**

Dette lovforslag var ikke alt for godt, da det i sin tid blev holdt over dåben, da det blev præ-senteret for Folketinget. Men som de ville sige ovre i det jyske: Nu er det ikke så ringe endda. Det er, fordi der er sket et par afgørende ændringer ved forslaget, og jeg vil gerne takke for, at det har været muligt at få gennemført disse ændringer.

Det gælder først og fremmest det økonomiske niveau, der er tale om, i forhold til støtten, til det fundament, som landsdelsorkestrene nu har at spille på, og det gælder den langtidsplan-lægning, som er fantastisk vigtig på dette område som på så mange andre, men som altså også er vigtig på det område, der her er tale om, nemlig orkestrenes repertoirevalg i fremtiden. Det drejer sig om at kunne engagere solister, dirigenter osv., og det bliver der nu mulighed for. Jeg synes, der er grund til at understrege – og med glæde – at det har været muligt at få disse ændringer ind i lovforslaget.

Nu skal der så, som det også har ligget i de forhandlinger, der har været ført omkring lovforslaget, nedsættes et udvalg og føres forhandlinger dér, og deltagerne bliver, så vidt jeg har forstået, Statens Musikråd, landsdelsorkestrene og Kulturministeriet.

Der har været taget tilløb til sådanne forhandlinger om, hvordan man bedst udnytter de økonomiske muligheder, der gives. Til den ende mener jeg hører at udnytte dem sådan, at kvaliteten bliver højest, bedst mulig, og således at der inden for de givne rammer bliver de bedste muligheder for orkestrenes virke.

I hvert fald i de indledende øvelser har der været antydninger om, at forhandlingsklimaet ikke har været det allerbedste. Jeg håber, at disse antydninger bliver gjort til skamme i det udvalgsarbejde, som nu skal foregå. Jeg håber i hvert fald, at man får taget fat omkring nogle af de problemer, der er, på en konstruktiv og fornuftig måde.

Må jeg slutte med at sige, at jeg håber, at man ved den fastsættelse, der nu årligt skal ske af tilskuddet, ud over at man tager hensyn til den pris- og lønudvikling, som sker på området, også tager hensyn til de overenskomstmæssige stigninger, som fremgår af de overenskomster, som godkendes af Finansministeriet, og til de øvrige løvbundne udgifter, som måtte ramme orkestrene.

Men altså til sidst: Det er ikke så ringe endda.

Ingerlise Koefoed (SF):

De danske landsdelsorkestre er de orkestre her i landet, der sammen med Det Kongelige Kapel og radioens orkestre opretholder den meget høje kvalitet i dansk musikliv og den meget høje kvalitet i fremføringen af den klassiske